

В.В. Бебих, О.М. Рак
Буковинський державний медичний університет
м. Чернівці, Україна

ЗМІСТОВО-СТРУКТУРНА ТА МЕТОДИЧНА СКЛАДОВА В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

У статті представлено аналіз основних компонентів педагогічної моделі навчання професійної англійської мови в дистанційному режимі та їх функції. Мета дослідження – визначити змістову складову та методичне забезпечення, які активізують процес формування інішомовної комунікативної компетенції студентів.

Ключові слова: *дистанційне навчання, професійна англійська мова, мультимедійний контент, змістово-структурні компоненти, методичне забезпечення.*

The article presents an analysis of the basic components of the pedagogical model of learning professional English in distance mode and their functions. The purpose of the study is to define the content component and methodical support which will intensify the process of forming students' foreign language communicative competence.

Key words: *distance learning, professional English, multimedia content, content and structural components, methodical support.*

Дистанційне навчання, яке на даний час фокусує на собі увагу в зв'язку з усе ширшим його використанням у навчальному процесі закладів вищої освіти, вимагає оптимального застосування форм і методів вивчення відповідної навчальної дисципліни та усіх можливих засобів, які характеризуються найбільшим дидактичним потенціалом. Підвищення рівня якості знань студентів за рахунок удосконалення змістового компоненту та розробки методичного супроводу навчання професійної англійської мови у дистанційному режимі є метою даного дослідження.

Психолого-педагогічні і методичні проблеми знаходяться в центрі уваги на усіх етапах дослідження, оскільки дистанційне навчання (ДН) базується на використанні інформаційних технологій, що ставить відповідні вимоги до програмного забезпечення [6]. При цьому враховуються параметри, які уможливають опосередковане керування навчальною діяльністю студента на основі окреслених функцій викладача, студента і мультимедійного контенту як базових компонентів моделі формування англійської комунікативної компетентності майбутнього фахівця.

Матеріали та методи дослідження включають в себе модель організації ДН, яка передбачає застосування комп'ютерної технології як основи навчання та використання медіаосвітніх технологій в якості мультимедійного контенту як інтегрованого компонента комплексно-методичного забезпечення формування професійних англійських мовленнєвих навичок і вмінь. Поетапний процес роботи починався з контент-аналізу наукових праць за темою дослідження. Узагальнення існуючих позицій науковців щодо дистанційної освіти [1,2,5] та власний досвід викладання професійної англійської мови дали можливість визначити базові принципи організації ДН. До основних принципів організації ДН професійної англійської мови відносимо мотивацію, індивідуалізацію, комунікативність та автономію, які разом із підпорядкованими їм принципами утворюють систему, застосування якої приводить до підвищення ефективності ДН, до активізації можливостей суб'єкта навчання.

Наступним завданням було окреслення базових компонентів педагогічної моделі навчання та визначення їх функцій і завдань. Моделювання, метод компонентного аналізу та порівняльний метод були задіяні у визначення функцій

комп'ютерної технології, мультимедійного забезпечення, завдання для викладача та можливості студента. Аналіз досліджень використання комп'ютерної технології як основи дистанційного навчання [3,4] та мультимедійних технологій як засобу забезпечення навчального матеріалу дозволив нам визначити ці завдання відповідно до етапів навчального процесу. На першому, мотиваційно-настановчому етапі, *функціями* викладача є: 1. Розробка інструкції та методичних рекомендацій щодо роботи. 2. Надання посилання, організація вільного доступу до відповідної мережі. На II етапі: 1. Відбір завдань на рецептивному та репродуктивному рівнях. 2. Забезпечення системи зворотного зв'язку. 3. Забезпечення системи завдань для самоперевірки. На III етапі (автоматизація дій студентів з навчальним матеріалом): 1. Відбір завдань на алгоритмічно-дійовому рівні. 2. Забезпечення системи зворотного зв'язку. 3. Забезпечення системи завдань для самоперевірки. 4. Забезпечення системи статистичного аналізу результатів контролю та обліку успішності. На IV етапі (самостійна робота та контроль): Відбір завдань комунікативного характеру у вигляді проблемних ситуацій.

Дидактичні функції мультимедійних матеріалів включають в себе забезпечення:

- 1) процесу формування мотивації навчання;
- 2) зручної орієнтації в навчальному матеріалі;
- 3) системи зворотного зв'язку;
- 4) можливості здійснення самоконтролю на понятійному рівні;
- 5) самоконтролю на алгоритмічно-дійовому рівні;
- 6) системою допомоги та ключами;
- 7) статистичного аналізу результатів контролю та обліку успішності.

Можливості студента в процесі дистанційного навчання це, перш за все, забезпечення процесуальної мотивації. Окрім цього:

1. Вибір режиму управління своєю навчальною діяльністю.
2. Визначення індивідуального темпу та тривалості роботи.
3. Використання можливості повторних спроб виконання завдань.
4. Проведення статистичного аналізу результатів своєї роботи.
5. Здійснення самоконтролю
6. Використання системи допомоги та перевірки.
7. Запобігання психологічної напруги.
8. Запобігання суб'єктивізму в оцінюванні.

Окреслення функцій викладача та дидактичних функцій мультимедійного забезпечення відповідно до фаз навчального процесу дозволяють зробити припущення, що за умов дотримання всіх вимог до використання комп'ютерних засобів та мультимедійних навчальних матеріалів розроблена модель організації ДН в процесі формування мовленнєвих навичок і вмінь забезпечить умови створення оптимального навчального середовища, основою якого є: мотивація; забезпечення зворотного зв'язку; об'єктивність оцінки; індивідуалізація навчання.

Третя фаза дослідження – це створення методичного супроводу для формування у студентів професійної комунікативної компетенції на основі інтернет-пошуку відеоматеріалів фахового змісту з врахуванням параметрів, які уможливають опосередковане керування навчальною діяльністю студента та детермінацію *ступеня управління навчальним процесом*. З метою реалізації цих завдань до уваги було взято *змістово-структурний компонент*: відповідність цілям і завданням дисципліни; врахування кількості, обсягу, типів і видів вправ та змісту матеріалу; включення відібраних формул спілкування у відповідності до комунікативного завдання; раціональне структурування на окремі розділи та *методичний компонент*:

відповідність рівню англомовної комунікативної компетенції студента; відповідність етапів роботи механізму сприйняття та механізму запам'ятовування; наявність мотиваційного забезпечення (оформлення, доступність, цікавість тощо); забезпечення зворотного зв'язку; системність та цілісність.

Висновки. Пошук способів оптимального застосування мультимедійного контенту в умовах ДН дає підстави вважати, що результативність різних форм набуття знань буде залежати від ступеня керованості системи навчання. Узагальнюючи вище викладене, можна стверджувати, що методичний супровід формування у студентів професійної комунікативної компетенції у режимі дистанційної освіти на основі відео матеріалів вимагає врахування параметрів, які уможливають опосередковане керування навчальною діяльністю студента та детермінацію ступеня управління навчальним процесом. З метою реалізації цього завдання слід враховувати змістово-структурний компонент та методичний компонент. Визначені вимоги забезпечують теоретичне підґрунтя і дають підстави передбачати, що дана модель підвищить здатність інтенсифікувати процес формування іншомовної комунікативної компетенції студентів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В.Ю., Кухаренко В.М., Сиротенко Н.Г. та ін. Технологія створення дистанційного курсу. Навч. посібник / За ред. В.Ю. Бикова та В.М. Кухаренка. – К.: Міленіум, 2008. – 324 с.
2. Використання сучасних інформаційних технологій у освітньому процесі: міжнародні тенденції: Збірник інформаційних матеріалів [Овчарук О.В., Малицька І.Д., Іванюк І.В., Гриценчук О.О., Кравчина О.Є., Сороко Н.В.]. – К.: ІТЗН НАПН України - 2019. – 40 с.
3. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020.– 409 с.
4. Методичні рекомендації із викладання іноземної мови в умовах дистанційного навчання. Асоціація вчителів іноземної мови. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://tkmcim.wordpress.com/2020/04/29/>.
5. Сороко Н.В. Дидактичні функції інформаційних і комунікаційних технологій у професійній діяльності вчителя словесника / Н.В. Сороко // Інформаційні технології і засоби навчання. - 2008. - Вип.1. - С. 45.
6. Тарнопольський О.Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 256 с.

УДК 616.21:378.147

М.І. Безега, С.В. Зачепило, С.Б. Безшапочний, Ю.А. Гасюк
Полтавський державний медичний університет, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ

Одним із головних завдань навчального процесу в медичному закладі вищої освіти є формування клінічного мислення у здобувачів вищої освіти, що дозволить їм в подальшому здійснювати власну практичну діяльність з високою продуктивністю. В даній статті проаналізовані традиційні та сучасні форми і методи навчання, серед яких особливої уваги заслуговують активні та інтерактивні, а саме: робота в «малих групах», «мозкові штурми», «рольові ігри», метод відпрацювання навичок тощо. Використання всіх цих засобів під час вивчення оториноларингології сприяє творчій самореалізації майбутніх лікарів, покращує засвоєння матеріалу, допомагає в опануванні практичних навичок, що, в цілому, позитивно впливає на розвиток клінічного мислення та удосконалює професійну підготовку молодих фахівців.

Ключові слова: клінічне мислення, медична освіта, оториноларингологія

One of the main tasks of the educational process in a medical institution of higher education is the formation of clinical thinking in students of higher education, which will